

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дор. Америка ОДИН ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 4-4237

Тел. J. E. Cowley: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

КИТАЙСЬКА СПРАВА НА ЧЕРГУ В СЕНАТІ

Вашингтон, 3 червня. — Переслухання високих урядників у справі звільнення ген. Догласа МекАртура зі становища верховного команданта на Далекому Сході переходить уже на другий місяць і заноситься на ціле літо, включаючи й нічні засідання комісії. На чергу прийшли допити секретаря стейту Діна Ачесона, проти якого республіканці висувують найважчі закиди за його дивну політику супроти Китаю, і головно щодо націоналістичного уряду Чіан Кай-ші. У минулому тижні об'єднані комісії, які переслідують свідків, вирішили оприлюднити документи в справі Формози, які Ачесон подав комісіям довірою. З документів виявилось, що адміністрація Трумана була пригнотована на втрату Формози в користь китайського комуністичного режиму й тому вислала американським дипломатам матеріали до аргументації, що Формоза не є кінцею потребою для оборони Злучених Держав.

Моральне Озброєння Помагає в Політичних Справах

Остров Макінак, у стейті Мішиген. — На конференції організації Морального Озброєння, куди з'їхали делегати з різних країн, обговорюють впливи цього руху на хід політичних подій. Цей рух, опертий на засадах „чистоти, любови, несебелюбства й чесності“, припадає до подобі людям, які розчарувалися в комуністичній дійсності. Західнонімецький кайзер, д-р Конрад Аденауер, прислав на конференцію привіт, у якому признає, що засади морального озброєння незримо відіграли важливу роль при вирішенні непорозуміння серед політичних партій і довели до згоди між підприсмцями і робітничими організаціями для ухвалення закону про промисловий мир у Західній Німеччині.

НЬО ЙОРК НАГАДУЄ ПРО ОЩАДНІСТЬ З ВОДОЮ
Департамент води, газу й електрики подає стан води в міських водоймищах з днем 1 червня на 93,5 відсотків усієї містечкості. Звичайно в попередніх роках цього часу збірники були виповнені на 100%, а тепер в них менше води на 6,1%. Напівповні стан води піднімається найбільшого часу, коли настає дощова пора. У червні починається гарячий сезон, тому міський комісар нагадує мешканцям про можливість недовостачі, якщо не буде ощадності. Останнього літа місто дуже терпіло від нестачі води й треба було викликати штучний дощ в околиці водоймищ, щоб їх виповнити.

Щоб забезпечити себе від холоду на наступну зиму, урядовий адміністратор вугілля радить уже влітку купувати вугілля.

ПЕКІН НАКАЗУЄ КИТАЙСЬКИМ ХРИСТІЯНАМ ПОЧАТИ КАМПАНІЮ ПРОТИ ЗДА

Сан Франціско. — Комуністичне китайське радіо оголосило заклики до китайських християн, щоб їхні церкви поєднали всілякі зв'язки з американською й іншими християнськими місіями в червоній Китаю, а зокрема, щоб взялися за виконання таких планів: 1. Взяти активну участь у кампанії проти ЗДА; 2. Підтримувати політику Пекіна щодо земельної реформи; 3. Здавити контр-революційні елементи.

ОБ'ЄДНАНА ПОЛІТИКА ВЕЛИКОДЕРЖАВ ПРОТИ ВІЙНИ

Д-р Джеймс Б. Конант, президент університету Гарвард, виступив через радіо промову від імені Комітету Справжньої Невбезпеси, у якій висловив думку, що для доцільної оборони Європи треба згоди Злучених Держав, Великобританії й Франції на спільну глобальну політику. Вона мала б обійматися всією військовою й дипломатичною діяльністю на Середньому й Далекому Сході, як теж і в Європі. Він підкреслює потребу організації такої повної оборони суходолу Європи за якої союзи не змогли б забрати цілого континенту, після чого можна ждати на роззброєння й мир.

В АМЕРИЦІ

Аеродром Рузвельт, на Лонг Айленді, з якого Чарльз Ліндберг вилетів в 1927 р. на перший переліт через океан до Європи, перейшов у приватні руки на побудову домі. В останньому часі тільки 50 літаків уживали цього майдану.

Стара кутячка американської фірми Джона Валамейера в Нью Йорку здає в найм два поверхи свого будинку на військові потреби. Кажуть, що поступово цілий пішчаний будинок піде на анимас.

Завданням з морської служби офіцера Вільяма Еванса за те, що написав до Альфреда Колберга, голови Товариства Американсько-Китайської Політики, що секретар стейту Дін Ачесон „червоний“. Великий шоденник підняв кампанію протесту проти відставки офіцера.

Старі металеві кліші в друкарнях наказав уряд перетопити, щоб зберігати метал для оборонних цілей. Кліші й інші плити мають давати алюміній, цинк, хром, й нікель. Винятки з наказу становлять плити, зроблені з олова близько й антикваріату. „Старинні“ вважає уряд такі плити, які не були вживані від 1 квітня 1951 р. Їх треба або продати на злам, або самим перетопити.

4,000 УКРАЇНЦІВ В НЬО ЙОРКУ МАНІФЕСТУВАЛИ ВІДДАНІСТЬ ІДЕАЛАМ ПЕТЛЮРИ

Конгресмен Керстен повторив на маніфестації домагання американської допомоги українським визвольним змаганням та зіввання дипломатичних стосунків зі союстами. — Черговий приклад солідарного виступу українських груп у всенародних справах.

Нью Йорк. — Ця світова метрополія була минулої неділі, 3-го червня, свідком чергової великої української маніфестації, як понад 4,000 українців усіх політичних переконань та віровиразів заповнили вщерть велику залу Мангеттен Сентер, маніфестуючи свою відданість ідеалам української волі й державності та боротьби за неї, символізованих головою Української Народної Республіки та її головним отаманом П. Петлюрою. Силом Петлюрою, що 25 років тому був вбитий в Парижі злочинною рукою москво-більшовицького агента Шварцбарта. На цій маніфестації, крім цілого ряду українських промовців, виступили конгресмени Чарльз Дж. Керстен з Висконсину, повторюючи видвингнене вже ним в Конгресі домагання, щоб Злучені Держави дали всю свою можливу політичну й матеріальну допомогу визвольному рухові українського та інших поневолених Москвою народів, зрівноважуючи свої дипломатичні стосунки зі Союзом.

Починається маніфестація Маніфестація, пригнотована окремим Громадським Комітетом з ініціативи Об'єднання б. Воєнків України в Америці та під протекторатом Українського Конгресового Комітету, переділа архієпископа панаксиди за покійного Головного Отамана, який відправив в асисті духовенства архієпископа Мстислава в Українській Православній Церкві св. Володимира. Маніфестуючі при цьому глибоко патрістично промовили. В заповідженню на 2-гу годину часу, з усіх доволених зупинок підземної залізничної й автобусів, з приватних авт і таксівок почали сходиться до Мангеттен Сентер величезні маси народу, заповнюючи довгою чергою вулицю перед вступом до залу. Саму маніфестацію започатковано американським і українським національними гімнами, що їх могутньо відіспівали злучені українські члени міста Нью Йорку: „Думка“, „Воля“ та Хор Української Православної Церкви св. Володимира. Формально відкрив маніфестацію — академію адв. Степан Ярема, ексекутивний директор Політичної Ради УККМітету, наважуючи до трагічних стрільб в Парижі 25 років тому та коротко з'ясувавши українську боротьбу за волю проти більшовизму в перспективі вже 30-літньої історії. Він рівночасно представив колишнього прем'єра Карпатської України, п. Юліана Ревая, передаючи йому дальший провід маніфестації. П. Ревай зі свого боку привітав привітаних, з'ясувавши ціль й характер маніфестації та відчитав від імені Громадського Комітету таку заяву:

„Деякі чужинські кола зв'язують погромницькі чини злочинних осіб зі загальною українською визвольною боротьбою й тим нанесять шкоду не лише українському духові, але й загальній справі боротьби, що в сучасний момент розвивається в світовому масштабі. Ми, розуміючи значення таких чинів, заявляємо, що українське громадянство було проти таких безвідповідальних виступів і від них відмовується. Знаючи чини світлої пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри, знаючи його волелюбність, гуманність та заходи, які він свого часу робив власне в українських справах, можемо заявити, що коли б він жив ще сьогодні, він напевно сам піддержав би цього роду заяву, щоб боронити честь свого народу.“

Як на заклік п. Ревая багаточисельна маса маніфестантів вшанувала пам'ять покійного Голови Української Держави встановивши з місць, чотири малі дівчинки в національних одягах зложили на сцені білі погруддя Головного Отамана прекрасний вінок з червоних рож, придбаний організацією

АЛІАНТИ В КОРЕЇ ЗНОВУ ІДУТЬ ВПЕРЕД

Наступ продовжується на цілому 130-мильовому фронті. — Здобуто до 4 милі терену. — На центральному секторі альянти дійшли до головних ліній ворога.

Токіо, 4. червня. — Війська Об'єднаних Націй в Корей почали вчора свій дальший наступ на цілому 130 мильовому фронті в Корей, візуючись двома глибокими клинами в головні оборонні лінії ворога в т. зв. залізному трикутнику між Чорвоном, Кумгва й Пйонгганг, та здобуваючи около 4 милі терену. Наступаючі частини Восьмої Армії здобули й залишили за собою місцевість Пончон, положену на шляху 12 миль перед Чорвоном, натрапляючи тим разом тільки на легкий спротив ворога. Інші частини, наступаючи долиною ріки Гантан, дійшли до місцевості Чайл, сім миль на північ від 38-мої паралелі, натрапляючи на помітно збільшений спротив ворога. На цьому секторі ворог знову сконцентрував більші артилерійські сили, намагавшись припинити альянтський наступ. Сильні з'єднання альянтської авіації з автоматами й сучасними баз впродовж цілого дня, не зважаючи на погану погоду, бомбардували та обстрілювали кулеметним вогнем ворожі позиції на цьому фронті, розбиваючи його укріплені оборонні гнізда та завдаючи йому великих втрат. Минулої суботи альянтський командант на фронті, ген. Ван Фліт, заявив, що „фаза переслідування ворога“ вже закінчилася й теперішню стадію бою вважається вже альянтським наступом з традиційною метою: виводити ворога з рівноваги та вбивати по можливості якнайбільше ворожих воєнків, коптом якнайменших власних втрат. Щоб не було жадних непорозуміннь, альянтська квартира в Корей подала додаткові висноження до заяви ген. Ван Фліта, стверджуючи, що він говорив виключно з тактичної точки зору та що його заява не зв'язана з будь-якою зміною політики в Корей. До найзапекліших боїв приходить вчора на центральному фронті, де альянти приступом взяли дві важливі стратегічні височини. — На інших ділянках фронту бойові дії переважно до акції сильних патрульних відділів.

АЛІАНТСКА АРТИЛЕРІЯ ПОМИЛКОВО ЗБИЛА СВІН ВЛАСНИЙ ЛІТАК

Токіо, 4 червня. Альянтська артилерія в Корей збила вчора помилково свій власний транспортний літак та спричинила катастрофу другого. Випадок трапився, як два транспортні літаки C-119 намагалися скинути на парашутах деякий найбільш необхідний матеріал своїм військовим частинам на фронтівій лінії. Власна артилерія помилково відкривала на них вогонь, внаслідок чого один літак „розчленувався“ в повітря, а другий під артилерійським вогнем виконав неfortunний маневр й розбився, впадши на землю з висоти 3,000 стій.

Комітету передачу у виборих до міських управлінь здобули праві італійські партії теж на Сицилії, як виявилось з тимчасових підрахунків вчорашнього голосування.

МОЖЛИВІСТЬ АНГЛО-ІРАНСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ В СПРАВІ НАФТИ

Тегеран, Іран, 4 червня. В англо-іранських не порозуміннях щодо націоналізації нафти зайшли в останніх днях деякі зміни, що дають надію на можливість мирного поладження конфлікту. Англо-Іранська Нафтова Компанія почала тепер акцію в справі висилки своїх представників на „повні й одверті переговори“ з іранським урядом, що зі свого боку прийняв це, як „принципове визнання“ факту націоналізації й теж готов до переговорів в обмежених рамках. Зміни наступили після посередництва президента Трумана, який минулої суботи в особистому листі до іранського й британського прем'єрів вказував на „експлуативність“ теперішнього положення та закликав до поладження справи при „круглому столі“. Проте, іранський уряд все ще обстоює, що він в жадному разі не переговорюватиме справи самої націоналізації, яку вважає за законний доконаний факт, натомість погоджується обговорити справу рекомпенсації за сконфісковану британською власністю, дальший продаж нафти Британії тощо.

КАНОНІЗОВАНО ПАПУ ПІЯ Х.

Рим, 4 червня. Папа Пій XII, довершив вчора в базиліці св. Петра канонізацію Папи Пія Х. Опісля в своїй промові до зібраного перед базилікою народу Папа Пій XII, благав нового святого, щоб він вставився в Бога за „справжній і тривалий мир“ для світу. Папа Пій Х., що жив і вмер покірною людиною, є з черги восьмим канонізованим папою в приблизно 200-літній історії Католицької Церкви, та першим за останніх 279 років. Між багатотисячними масами народу, що були присутні на канонізації, було й 6,000 мешканців малого північно-італійського міста Різе, де в дні 2-го червня 1835 року народився Джіоанне Сартто, що опісля як Пій Х. сидів на Святому Престолі від 1903 до 1914 р. Його вже за життя називали „святим папою“. У вчорашній церемонії канонізації взяло участь понад 200,000 народу.

В СВІТІ

На кару смерті засуджено в Болгарії людожерця Міланова, що мав з доручення „закордонної розвідки“ висадити в повітря одну болгарську фабрику. Двох інших обиваючих засуджено на довічне ув'язнення.

Югославський представник залишив т. зв. Дунайську Комісію, що почала свої наради в Румунії, демонструючи в той спосіб протест проти російського диктату в тієї комісії.

Американський посол в Москві, після одноготижневого поїзду в Західній Європі.

В Греції продовжується внутрішня криза, що виникла з зв'язку з резиденцією маршала Палагаса з посту головного команданта збройних сил.

СОВЕТИ ПРИГОТОВЛЮЮТЬ ДО НАПАДУ САТЕЛІТСЬКІ АРМІЇ

Франкфурт, 4. червня. — З добре поінформованих джерел тут заявляють, що Советський Союз переробив тепер інтензивну реорганізацію, перевикилів та нове озброєння величезних армій своїх сателітів, які вже до осені наступного року мали б бути цілком готові до планованого нападу на Захід. В той спосіб більшовицькі сподіються не тільки зрівноважити, але й перевикилі збільшувати збройні сили альянтів в Західній Європі. Реорганізація цих армій ведеться по точному встановленій лінії советської армії та має кілька основних фаз. Насамперед переробити основну частку „неблагонадійних елементів“, а опісля поступово: касується традиційні національні назви військових частин, достосовується до советського стандарту їхню величину, реорганізується на советський лад штаби, вводиться советське командування, опісля переводиться советський перевикилів і забезпечується советською зброєю. Кінцевою фазою є творення нових „кадрів“, вже цілком комуністичних, що в більшості дають теж політруків до своїх інших військових частин. Організація й перевикилів йдуть в тому напрямі, що таку реорганізовану й перевикилену сателітську армію можна в кожній хвилині без будь-якого тертя в цілості або відділами включувати в советську армію. Найбільшу увагу звертається на польську й східно-німецьку армії, як найбільш чисельно й найбільше „військові“.

ГЕН. БРЕДЛІ ЗА ВКЛЮЧЕННЯ ЕСПАНІЇ, ГРЕЦІЇ І ТУРЕЧЧИНИ В АТЛАНТИСЬКИЙ ПАКТ

Париж, 4. червня. — Минулої суботи прибув до столиці Франції голова об'єднаних штабів американських збройних сил, ген. Омар Бредлі, та в розмові виявив недовгозначно, що він є прихильником включення в оборонний Атлантичний Пакт Еспанії, Греції й Туреччини. Тоді теж збройні сили країн були б включені в очолювану ген. Айзенгауером альянтську армію в Європі.

АМЕРИКАНСЬКІ ПЕНСІОНЕРИ ВІЙДЖАЮТЬ НА ЖИТТЯ В ЕВРОПІ

Нью Йорк, 4 червня. — За повідомленнями Домініка Унсіоно з шоденнику „Дейлі Нюс“ досі виїхало жити в Європу 15,000 старших осіб, які дістають старечу пенсію на підставі суспільного забезпечення. Американські долари, переіменні на валюту таких країн, як Італія, Франція, Греція й Австрія, дають вигідне життя для таких „добровільних вигнанців“. Спенсеровані робітники й працівники дістають американські чеки від \$20 до \$150 місячно і шойно там у Європі заживають благодатей американського забезпечення. Американські чеки мандрують не тільки в Європу, але на всі чотири кінці світу, за винятком країн із-за Залізної Заслони.

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На шість місяців	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.			
За оголошення редакція не відповідає.			
Адреса: "СВОВОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.			

ВАЖЛИВІСТЬ МОРАЛЬНОЇ СИЛИ

Допомогасмо українській справі власними силами й засобами. Невеликі війни, коли міряти їх величиною і вагою справи та тими перешкодами, які приходиться раз-у-раз перемагати при поширюванні інформації про визвольні змагання України. Проте, як кожний з нас може зауважити, праця наша не без успіхів. Дещо з правди про Україну відбавляється, час від часу, навіть у Конгресі Злучених Держав. Тому віримо, що наполеглива, систематична, дальша праця в тому напрямі може багато допомогти справедливій розв'язці української справи на міжнародному полі. Цю працю вважаємо за природне наше завдання вже тому, що його не можуть виконувати ті, хто залишився в Україні.

Тимто й ми, американські українці, якщо звертаємось до волелюбного світу західної цивілізації в справі України, завжди зазначаємо, що наш голос тільки вислів того, до чого змагає український народ.

При цьому треба одначе пам'ятати, що нам треба заступатись не тільки за чесну і справедливу справу, але й самим так поводитись, щоб заслуговувати на пошану тих, до кого звертаємось в українській справі. Замало говорити, що українці, які залишилися на українських землях, такі ідейні та патріотичні, що вони подають зразки героїських борців за волю, не зважаючи на страшну совєтську дійсність. Ми, як говорив про стару еміграцію, теж виїхали з України. Коли ж говорити про найновішу еміграцію, то вона вважає себе за „політичну еміграцію“ і за „сіль землі“. Значить, всі ми, діти України, повинні бути подібними до тих рідних, яких ім'я прославляємо.

Хоч-не-хоч, а так дивляться на нас в Америці, чи в світі взагалі. В уяві чужинця ми є тими українцями, які залишилися в Україні. Тільки вороги України постійно говорять про „велику різницю“ між українською еміграцією і українським народом в Україні. Тільки оборонці несподіваності Росії твердять, що „українські самостійники“ є виключно між українськими емігрантами. На цю тему можна б писати більше, але нам йдеться тільки про потребу скріплення нашого внутрішнього фронту, про його моральний підйом.

Про подібні речі говоряться тепер і в Америці, що шукає кращих засобів боротьби з большевизмом та що хоче бути прикладом поведінки демократичного народу, який змагається за здійснення в світі великих вселюдських ідеалів. З різних боків підіймаються тепер заклики до боротьби з корупцією і занепадом громадської моралі. Зокрема побоюються лихих наслідків партійної боротьби, тобто насамперед боротьби Демократичної партії з Республіканською. Ця боротьба за владу в країні зачинає останніми часами набирати такої гостроти, яка може пошкодити багато престижів Злучених Держав у широкому світі. Це ж відмовляється патріотизму людям, які займають найвищі становища, а навіть зв'язується їх з нечесними поступками та нечистими ділами. Декому закидається прямо зрадинство. Таких проявів американський народ найбільше боїться, бо вони заважають рани, які не скоро гояться, і розбивають націю на табори, які між собою смертельно ворогують.

Хто знає хоч трохи українське життя, той бачить, скільки лиха накоїли нам саме хвороби, на які звертають тепер увагу провідні американці, як на найбільшу небезпеку. Чи не викоринити б і нам тепер залишки цього нещастя? Це неабияке, якщо хочемо бути внутрішньо здоровими і дати українській справі цю допомогу, яку наказує нам дати наше сумління.

ОРДЕНОНОСЕЦЬ

3) Цю квитанцію вона відносила до бухгалтерського відділу і одержувала чек на одержання зароблених нею грошей. Але гроші підвідділам видавалися у відповідний день два рази на місяць, бо касовий відділ не міг в один день обслужити всі підвідділи. Тому чеки часто губилися і гроші пропадали, бо поновлювати чеки було заборонено. Вечором худобу ми приганяли о 7 годині, але з обіду до вечора худобу пас я сам, бо Павлус мусів виконувати, як член комуністичного союзу молоді (скорочено: комсомол) партійну награвку і розносити оповістки про збори, засідання, демонстрації, співачки спортзайняття і інше. І тут учивали мене мої вірні друзі: Бровко, Рябоко і Кудлатий. Вони до організації не належали, тому не мали ні оргнавантажень, ні титулів, ні зарплатні, не піддавалися контролю, не

ПРАЦЯ В ДЕМОКРАТІЇ

На довгій листі злочинів комуністичної системи, від народивства починаючи, а на безпросвітній нуді кінчаючи, одне з головних місць займає спотворення поняття праці під знаком „боротьби клас“ і тому подібної „диктатури пролетаріату“. Праця та її суттєвість і змістовність в житті людини були ганебно надружені комунізмом, а всі високі гасла про працю і її цінність використані на те, щоб створити найбільш жахливу в історії людства систему державного рабства.

Як же інакшими і славними шляхами розвитку пішла вільна праця в демократичних країнах. Класичним прикладом на це назавжди залишилася Америка, зі своїм респектом і пошаною до праці, зі своїми однаковими можливостями для всіх, що й треба вважати головною базою безприкладного розвитку та незрівняної могутності країни.

Всі большевицькі теорії про „природну боротьбу клас“ в капіталістичній системі дістають знову в лоб одню інтересного подію, що трапилася в цій країні в останніх днях. Діло в тому, що представники управлінь автомобільного промислу разом з представниками зорганізованого робітництва зголосилися в Раді Стабілізації Платень з одностороннього пропозицією дозволити на підвищення заробітної платні на 4 центи на годину. В світлі большевицьких теорій це виглядало б неможливим абсурдом. Управління, що платять за роботу, разом з робітництвом, що дістає платню, зголошувалося односторонньо до урядової інституції та рекомендувало зміню державних постанов щодо замороження платень і дозволу на їх підвищення.

Конкретно справа малася так: представники автомобільного промислу, зокрема Джеренал Мотор Корпорейшен і Форда, разом з професійною спілкою автомобільних робітників, обрахували, що підвищення заробітних платень на 4 центи на годину дасть точно таке саме збільшення продукції. Значить, що в основі це не матиме жадного ані інфляційного або будь-якого іншого впливу на загальне відношення платень і цін, натомість принесе велику користь для загальної оборонної продукції. Наводяться ще цілий ряд інших переконливих аргументів, але для нас тут важливий основний факт: управління промисловості, без будь-якого натиску з боку робітництва чи з будь-якого іншого, без загрози страйків і ще в додаток під захистом окремого закону в рамках стану національної загрози, встановлюється за зміню постанови в користь робітництва, бо в цьому добуває теж користь для господарства і для оборони.

Безліч подібних прикладів правильного розуміння спільного добра можна б навести теж з боку робітництва. Що більше, власне американське робітництво в багатьох випадках дає приклад такого правильного розуміння загальної добра та спільних інтересів всього населення.

В ньюйоркських кінотеатрах висвітлюється тепер, як додок до програм, дуже зручну кольорову рекламу одного великого підприємства, про яке в самій рекламі немає навіть згадки. Там, натомість, говориться про „п'яту свободу“ в цій країні, а саме — „свободу вибору“. Вже перші два аргументи переконують глядача, що це справді найбільша свобода, яка дає людині право вибирати не тільки уряд, але й працю і місце і спосіб життя, коротко — людина є справді „своїм паном“. Це є „товар“ — говорить там один артист — якого за жадну ціну не купиш нігде в світі. І вже ця сама „свобода вибору“ не залишає нам жадного іншого вибору, як тільки всіма своїми силами і засобами ту свободу боронити.

В цих міркуваннях вільна праця стоїть на одному з перших місць.

В цих міркуваннях вільна праця стоїть на одному з перших місць.

Нова зміна польсько-совєтського кордону

Від часу встановлення совєтської влади над Західною Україною вже третій раз наступила поправка польсько-совєтського кордону, чи пак польсько-українського кордону і кожний раз в некористь України і кожний раз без якоїнебудь співпраці уряду так званої Совєтської України, що її територія була предметом торгу поміж Варшавою та Москвою. Фіктивний міністер закордонних справ УСРР і тепер не мав у цій справі ніякої участі, хоч йшло про межі його республіки.

Перший раз встановлено межі поміж Польщею та совєтською Україною 1945 року в Москві при співпраці некоммуністичного польського віцепрем'єра Миколайчика. Тоді границя польсько-українська лінійшла на схід від Саню по річці Медіку, при чім Медіка лишалася по українським боці.

Далі польсько-совєтська межа йшла на захід від Краківця, Потлича, Рави Руської, Угнова до Кристинополя, а потім просто рікою Буг до Сокала і далі на північ до білоруської української, тобто внутрішньосовєтської межі.

Кожного разу наступало насильне виселювання української людності, що добровільно не хотіла перенестися до Совєтів чи до Західної Польщі.

Українців з тих околиць польський комуністичний уряд серед найдиких брутальностей переселив до Східної Прусії та на північно-західні землі Польщі відібрані від Німеччини. Відомо, що УПА боронила населення, але в результаті ці околиці звичайно перетворювалися на печелище й таким чином лишалися незаселеними.

Американська преса з Москви принесла тепер вістку про третю зміну кордону між комуністичною Польщею та Совєтами. Зміну зробив сам московський уряд в порозумінні з польським урядом поза плечима українського народу. Що саме стало предметом обміну знамо тільки загальною. Можна ще додати докладно сказати, який справок землі відступила Варшава Москві для України, натомість важко докладно встановити, що забрала Москва від України та дала Польщі.

Баламутне повідомлення Асоційованого Пресу з Варшави говорить, що Польща відступила Совєтам східний поясок люблінських округів та згадує про залізничну лінію Львів-Ковель, яка справді від Кристинополя аж до того місця, де польсько-совєтська границя ліній переходить Буг перебігає через польську територію. Таким чином до Совєтів повернулася околиця Кристинополя. Боротися а може й Варшава. Ціль тієї зміни ясна, а саме, Совєтам залежало, щоб важливі стратегічна залізниця Львів-Ковель, що з'єднує дві важливі вузлові станції Львів та Ковель, йшла цілком совєтською територією. Околиця це вбога та піскувата, ніні мабуть цілком незаселена, тому ця зміна Польщі не принесе великої втрати в Україні — користі.

Повідомлення згадує, що мова йде про простір біля 260 квадратних миль, тобто приблизно про дотеперішній закрит кордону вздовж Буга в околиці на захід від Сокала. Його можна б віддати прямою лінією на північ від Бела до Буга. Простір цей дійсно величезний біля 260 квадратних миль (біля 700 квадрат. кілометрів).

Натомість зовсім неясне повідомлення, що саме забрала Москва від України та прилучила до Польщі. Пресова вістка говорить про прикордонний східний пояс України в окрузі Дрогобич з якимись копальнями нафти й газу. Дехто, коментуючи цей неясний зміст пресоного повідомлення, пояснює, що Москва передала Польщі багатий нафтовий район із Бориславом та Дрогобичем. Коли б так справді було, то простір відступлений Польщі мусів би бути кілька разів більший, не 260 квадратних миль, але біля 2,000 квадратних миль (5,000 квадратних кілометрів). Віддалі від теперішнього кордону поміж комуністичною Польщею та совєтською Україною на цій відстані до Борислава та Дрогобича виноситься понад 40 американських, тобто близько 45 американських миль, отже квадрат тієї величини дав би біля 2,000 квадратних миль. Це було б уже суттєве порушення багатства Західної України, бо Бориславський-дрогобицький басейн це найбагатша нафтова округа цілої України; відомо, що Україна на нафту бідна.

Коли приймати, що простір відступлений Польщі теж до-

лу, були достатньо забезпечені, тому саме в цих відділах найчастіше мінялись працівники: завжди хтось признавався, хтось звільнявся. Директори радгоспів теж мінялись дуже часто. Після того, як ми урочисто провели організатора радгоспу Клешовця, що так успішно розгорнув роботу періоду політичного змирення та розросту, за що його перевели на посаду завідувача управлінням радгоспів області, жаден з директорів не працював більше півроку. Час праці кожного директора розбивався на три періоди. Перший місяць, а як коли і два, він приймав справи радгоспу. Наступні два, а найбільше три місяці, витрачалися на активізацію роботи радгоспу: робилися щоденно десять — двадцять перевізів службовців з одної посади на другу — це раз і друге: посилювалося політичне виховання шляхом зміни розкладу занять на курсах, введенням двох-трьох нових дисциплін, а також трьома-чотирма додатковими лекціями на актуальні теми за вказівками секретаря парткому. Крім того проводилася кожної неділі демонстрація чи проти існування капіталістичного оточення, чи на честь нашого

Роль українців в боротьбі проти большевизму

Роль України в боротьбі проти большевизму в Совєтському Союзі знову нашла свій відгомін в сенатській публікації, цим разом в сенатському „документі ч. 41“ про „Напруження внутрішнього Союзного Союзу“.

Документ приготував Законодательна Служба Конгресової Бібліотеки на прохання сенатора Александра Вайлі і він був представлений ним Сенатові, що доручив публікацію документу.

В документі, крім передмови і висновків сенатора Вайлі, є 11 розділів: 1. Тло; 2. Молодь; 3. Совєтська Інтелекція; 4. Релігійні групи; 5. Меншини; 6. Червона армія; 7. Жінки; 8. Робітники; 9. Колгоспники; 10. Каторжна праця; 11. Інші групи. Сам документ, як це виходить з передмови сенатора Вайлі, був приготував д-ром Сергієм Якобсоном, при співпраці Джана Л. Гука. Українцям і Україні віддано в цій публікації найбільше місця в розділі про „меншини“, покликуючись при цьому на деякі совєтські джерела та головним чином на кілька разів вже виступи в Конгресі голови УККОМІТЕТУ, проф. Лева Добрянського. В цьому розділі наводяться докази російського шовінізму в Совєтському Союзі, виразне протегування росіянів, як панаціонального народу, з рівночасним послідовним і безпощадним винищенням інших національностей. В підрозділі про „обмежену репрезентацію національних груп в Політбюро“ м. і. пишеться: „на всіх 175 різних національностей, що живуть в Совєтському Союзі, тільки сім від початку встановлення режиму мали своїх представників в Політбюро. Політбюро, виходило б, не ставилося прихильно до представників інших національних груп в

своєму нутрі. Це відноситься насамперед до України, що вже віддавна є головним місцем клопотів. А ці члени Політбюра, що їх ідентифіковано з Україною, виключено, дарма, що високо оцінюється віддані ними прислуги для партії в Україні“.

„Український рух спротиву“ творить в публікації окремий підрозділ. В ньому, до кількох цитатів зі свідчень проф. Добрянського перед конгресовими комісіями та опублікованих в Конгресовому Рекорді в липні м. р., дається висновок: „Який приклад теперішнього руху спротиву проти імперіалізму Москви подібється у випадку України. Ця нація була створила свою незалежну Республіку в 1920 році, але швидко була поглощена Совєтським Союзом. Незалежно від факту, що всі українські протикомуністичні партії були зліквідовані в рр. 1920-23, спротив продовжується“. В доказ цього цитується твердження проф. Добрянського.

Приклад України для внутрішньої слабости Совєтського Союзу, наводиться теж в інших випадках. Відмічуючи з признанням цей факт, не можна здержатись від заваги, що загальна цінність такої публікації дещо послаблюється не цілком правильним мереторичним підходом до національностей проблем в Совєтському Союзі. Діло в тому, що в цій публікації такі історично і культурно оформлені нації, як Україна та інші народи, називаються меншинними групами, на що сьогодні вже не дозволяють собі навіть російські большевики, щоб не підсилювати цим опрavedного антагонізму цих поволенних націй до російської нації-пана.

Відновив би приблизно тієї цифри біля 260 квадратних миль, як виходило б з донесення преси, то мова була б про околицю Устрик, Хирова та Добромиля. Пресою доноситься згадує, що там мають бути копальні нафти та газу. Перед 1939 роком поважніших копалень нафти та газу там не було, одначе були пробні свердловини в околиці Устрик та Мшанця. Большевики мали по всьому Пікарпатті посилювати розшуки нових джерел нафти, отже не є виключено, що там тепер такі джерела нафти та газу наійшлися. Пресою комуністично виразно підкреслює, що Польща тою винимною дуже володела, бо набула околиця є багата, отже, дає Польщі економічні користі.

Все ж таки насувається питання: де причина нової коректури совєтсько-польського кордону коштам України? Перша зміна в околиці Сокала та Кристинополя виразно вказує, що Совєтам важливо, щоб стратегічна залізниця Львів — Ковель не тільки йшла через совєтську територію, але ще й на пристойній віддалі під польського кордону. Це мало б свідчити про те, що Совєти рахуються з можливістю, що в Польщі може прийти некоммуністична влада, а згодом може й Польща стати проти Совєтів, тому Москва заздалегідь вже хоче забезпечитися, щоб не мати клопотів з новою Польщею. Многочисленна плата за північні та воєні, ніні пусті землі нафтовими теренами в околиці підкарпатської мала б свідчити, що Кремль хоче здобути прихильну оцінку Польщі для Совєтів і за це Москва платить Польщі українськими багатствами.

Коли б Москва справді відступила Польщі аж околицю Борислава та Дрогобича, чого Польща домагалася постійно (разом з Львовом) в час українсько-польської війни 1918-1919, то це свідчило б, що Москва підготувалася якійсь план більшій зміні кордонів свого сателіта Польщі. Може на домагання німецьких комуністів сам Кремль плянує відступити Польщу від ліній Одри та Ніси і повернути Німеччині забрані від неї північні провінції, перегнавши тим Америку в шуканні прихильності німців. В цій випадку Кремль дав би Польщі якусь відшкодування коштам України, може й справді цілий бориславський-дрогобицький басейн як не щось згодом більше.

Характеристичне, що всі те- (Закінчення на стор. 5)

Затяка Сталіна, що видав якийсь декрет або сказав якусь промову. Коли демонстрації не було, переводилися „добровільно“ праця на честь з'їзду чи то рад чи партії, чи стахановців, ударників, передовиків морського транспорту, збірачів бавовни, сталінських лавреатів чи когось іншого, що відбувався у столиці союзу або у столиці якоїсь республіки, у області чи навіть у районі, кожної неділі десь був якийсь з'їзд, а вже коли був всеосяжний з'їзд партії ВКП(б), то „добровільна“ праця починалася за місяць до з'їзду — в порядковій належній зустрічі депутатів з'їзду, під час всього з'їзду — в порядковій привітанні делегатів з'їзду і ще місяць після з'їзду — в порядковій подяки за минулий з'їзд. Останній місяць або два директор витрачав на передачу справ новопризначеному директорові. Коли так перемінялись директори коло десятка, приєднування нашого радгоспу в радгосп імені Народного Комісаріату Внутрішніх Справ (скорочено: Н. К. В. Д. — енкаведе), бо саме в той час назву Г. П. У. змінили на Н. К. В. Д. Ця подія, за наказом тасмлого відділу, викликала у радгоспі бурхливий ентузіазм і почалася кампанія висування стахановців і ударників животноводства. Наш завідувач відділом товариш Каліка за раз же взяв мене на буксир по політичній грамоті, а через тиждень, з'їздами до обласного відділу НКВД, виставив мою кандидатуру на затвердження в званні ударника-стахановця животноводства. Мою кандидатуру партком радгоспу затвердив і я став стахановцем — ударником. Та на цьому товариш Каліка не спинився і поїхав до райпарткому, щоб там мене визначили, як безпартійного активіста блоку комуністів і безпартійних. Райпартком мене затвердив безпартійним активістом і преміював мене „політним соборанським сочненієм Леніна“, бо в районі їх так багато збиралося, що нікуди вже було дістати. Маючи постанови райгоспарткому і райпарткому, товариш Каліка поїхав у область і там обларком висувув мою кандидатуру на винагородження мене орденном. А щоб справа була певніша і центр зразу побачив би у мені „совєтського, рускаво чєлавека“, тут змінили ім'я і прізвище. Що то значить діяльність, без неї навіть орден не одержиш!

ми вже про-
потягнули нас
овів Тор.